

การจัดการการผลิตและการใช้ไบโอดีเซลในจังหวัดเชียงใหม่ : กรณีศึกษา โครงการไบโอดีเซลชุมชนต้นแบบ กลุ่มแม่บ้านตำบลหนองแก้ว อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา กระบวนการ ดำเนินการ ผลการดำเนินการ และปัญหาอุปสรรค และศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการจัดการพลังงานทดแทนไบโอดีเซลชุมชนกลุ่มแม่บ้านตำบลหนองแก้วอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสังเกตไม่มีส่วนร่วม เอกสารที่เกี่ยวข้อง นำมาวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาตาม เหตุผลและข้อเท็จจริงเปรียบเทียบกับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มแม่บ้านตำบลหนองแก้ว มีกระบวนการการดำเนินงานโครงการไบโอดีเซลชุมชนต้นแบบ โดยกลุ่มมีกลไกในการขับเคลื่อนไปตามจุดมุ่งหมายของการก่อตั้งกลุ่มแม่บ้านไบโอดีเซลของชุมชน หนองแก้ว

การวิจัยพบว่าการจัดการการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนไบโอดีเซลชุมชนต้นแบบ กลุ่มแม่บ้านหนองแก้ว มีทรัพยากรของชุมชน คือ น้ำมันพืช/สัตว์ที่ใช้แล้ว และปัจจัยภายในชุมชน คือกลุ่มแกนนำ อบต.หนองแก้ว และปัจจัยภายนอกชุมชน คือ การสนับสนุนจากองค์กรภายนอกที่สำคัญ ได้แก่สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่นำไปสู่การจัดการที่ยั่งยืน

สำหรับปัญหาที่สำคัญคือ การขาดบุคลากรในการดำเนินงาน ทั้งการผลิตและการขาย ซึ่งสมาชิกชุมชนท้องถิ่นมีโอกาสน้อยในการเข้ามีส่วนร่วม ในการจัดการพลังงานทดแทนไบโอดีเซล ดังนั้นการจัดการการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนไบโอดีเซลยังขาดการจัดการมีส่วนร่วมของประชาชน ในท้องถิ่น ส่วนการจัดการส่งเสริมประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรมการความรู้ความเข้าใจพลังงานทดแทนไบโอดีเซลทางกลุ่มได้รับการสนับสนุนจาก สถาบันวิจัยและพัฒนาพลังงาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นอย่างดี

แนวทางการแก้ไขปัญหของการดำเนินการผลิตและการใช้พลังงานทดแทนไบโอดีเซล โครงการไบโอดีเซลชุมชนต้นแบบ กลุ่มแม่บ้านหนองแก้ว คือ การยึดหลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันต่อความเป็นไปได้ของสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งนี้คือ ควรสร้างจิตสำนึก ความตระหนัก และควรจัดเวที แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อเกิดกระบวนการการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพลังงานทดแทนให้เกิดในชุมชนมากยิ่งขึ้น และการดำเนินงานจากกลุ่มแม่บ้านมาเป็นรูปแบบของสหกรณ์เพื่อสร้างแรงจูงใจ และสร้างความรู้สึกร่วมในการมีส่วนร่วม เพื่อความความรู้สึกร่วมกันให้มากยิ่งขึ้น

This research studied the sample case of community size biodiesel production in Chiang Mai area. The case study is Management of Biodiesel Production and Usage of Prototype- Community Biodiesel Project Nong Kaew Housewife Group, Hang Dong District, Chiang Mai Province

. The objectives of the research were to study the development process, production and problems the might occur. The main parameters related to raw material collection, which is used cooking oil (UVO), were also studied.

Data were collected by interviewing. Information from group participants, non-participants and related documents were accumulated. The collected data were analyzed by using descriptive analysis based on the collected facts and reasons. Results were compared to the goals of the study. Biodiesel by Nong Keaw group was led by a housewife group which was responsible for managing the project.

The main advantage of the Nong Keaw group was the source of raw material which is UVO. The main driving organizations were the district management team (Or Bor Tor) who supports the project budget and Energy Development and Research Institute (ERDI), Chiang Mai University who responds biodiesel technology transfer and training.

One of the major problems in the bio-diesel group was the lack of human resource including production and service. Another problem was the lack of the people participation in the community. However, public relation work and training of the group were well helped from ERDI

Result of this study is that the sustainable of community size bio-diesel project was based on the concept of sufficiency economy. The recommendations of this study were the encouragement for local resident's participation in the project. The group can be upgraded to more official organization for more sustainable